

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., MONDAY MORNING, AUGUST 18, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

strašneje je v Sloveniji, kot bilo za časa turških napadov

priobčamo kratko poročilo, ki ga nam je poslal P. Kazimir Zakrajšek po svojem prihodu v Ameriko. Obširnejše poročilo o razmerah v naši stari domovini nam bo podal ustmeno v nedeljo 24. avgusta, ko pride v Cleveland.

New York, 14. avgusta. — Ko bi ne bil že v tako sivih letih prijetno in mirno starost, vrgel bi se bil preteklo nedeljo, 10. avgusta, popoldne, ko sem stopil iz Kliperja v La Guardia Fieldu v New Yorku zopet na ameriška tla v pričo vseh in poljubil lepo devotnost in demokracije, tako sem bil prevzet srčnih občutkov in voljnosti, da sem zopet nazaj na ameriških tleh. Tako sem mo molče, s solzami v očeh odzdravljaj svojim prijateljem, me pričakovali na balkonu aerodroma in me pozdravljali na Rev. Pijem Petricem, newyorški župnikom, mojim bratrom s svakinjo in Mr. Troštom. Vendar, ko smo se po formalnostih priseljeniškega urada slednjič pozdravljali, si segali v roke in sem čul iz ust vseh samo eno vprašanje: "Kako je doma?", mi je jok ušel in zaprl glas, da sem mogel ithe odgovoriti: "Strašno, strašno!" Se le ko je g. Trošt dal svoj avto proti New Yorku, sem se pomiril, da smo mogli

Ko bi danes srečal vse tisoče naročnikov Ameriške Domovine, ki segali prijateljski v roke, prepričan sem, da bi iz ust vseh eno samo prestrašeno vprašanje prišlo: "Father, kako je doma?" Pa vsem bi mogel odgovoriti samo eno, prav tisto, kar odgovoril svojim prijateljem na aerodromu v New Yorku: "Strašno, strašno!" Ameriški Slovenci si niti od daleč ne morete predstavljati, skozi kako strašno Kalvarijo trpljenja in umiranja preživi naš narod v svoji "bivši" domovini. Danes smo narod domovine. "V treh mesecih mora biti Slovenija nemška in vsa in popolnoma nemška", je ukaz, katerega je dal Hitler rabljem, Gestapovcem in organizacijam SS. in SA, katere nalaga nad naš narod, da ga v treh mesecih ubijejo. Tisočletna slovenskega naroda še ne pomeni tako strašnih časov, kot preživlja vaš narod danes doma. Turški časi so bili strašni, vendar ne tako strašni, kakršni so danes. Turek nas je vodil v sužnost, pa nam je pustil našo sveto slovensko domovino. Po njegovem odhodu se je narod lotil z novo pridnostjo in kmalu popravil škodo in ostal prost na svoji grudi. Danes v stoletih odeljen v pregnanstvo iz svoje zemlje brez oditja v Srbijo, samo z 20 kilogramov prtljage in 200 dinarji v roki, vse kar mu puste. Na njegovo mesto pa prihajajo Nemci, naše slovenske kmetije, v naše trgovine, v naše pisarne, v naše škole. Veliko jih odpeljejo tudi v Nemčijo neznano kam. Slo-narod mora izginiti iz obližja zemlje. V celi štajerski ni nobenega duhovnika več, nobenega izobraženca, pa tudi nobenega slovenskega zavednega kmeta več. Cela Gorenjska nima nobenega slovenskega duhovnika in enako nobenega izobraženca, noben kolikor jih je po zaporih v Begunjah in ženski kazalnici ali v Stanislavi v St. Vidu ali kje drugje. Iz cele Slovenije en strašen obupen krik skoraj dva milijona Slovenov, ki v civilizirani svet, katerega prinašam tudi do Vašega praga ameriški Slovenci. Vaš narod vam obupno s strašnimi rokami kličje: "Bratje, ne pozabite nas našim strašnem velikemu petku, katerega preživljamo, da kri naše krvi. Med temi so vaši otroci, vaši starši, vaši

sem mogel jaz oditi iz domovine, je pravi čudež, ki mi je dan bolj nerazumljiv, kako je bilo to mogoče. Samo dvema nam za to zahvaliti in to sta ameriški konzul v Zagrebu. Mr. Department in kongresmana Halla iz New Yorka in ki je Francijo, Španijo in Portugalsko, kjer mi je plačal pot na to mesto, dasi so tisoči, ki v Lisbnu čakajo tedne, da mese-dobe na Kliperju mesto. Večno hvaležnost sem dolžan tema dva. Toda niti senca ni proti trpljenju slovenskega naroda, ki se je vojna začela sem šel v Zagreb, da sem bil v bližini konzula, ki me je vzel pod svoje varstvo in zaščito. Iz tega nisem zbežal, kako se je zlonamerno poročalo po naših prijateljih, ker sem bil v Zagrebu gostoljubno sprejet in hrvaški narod z ljubeznijo sprejema tisoče in tisoče naših, katere Nemci pošiljajo na hrvaško mejo in jih tam zadržujejo. Z enako ljubeznijo sprejema naše izgnance, naši košček hrvaški narod in jim govori: Dokler bomo preživeli sem se razburjen in živno ubit, da bi mogel sedaj kaj povedati. Samo eno naj podčrtam: "Ameriški Slovenci, pozabite finančno rešiti svoj narod strašne, da najstrašnejše, da lakota in za vsem hudim. Bog bo stoterno vam poplačal naših otrok, kar sedaj v tem strašnem trpljenju storite za naš narod."

Prejati sem jaz ne bom vmešaval, tudi ne v drugo javno življenje, sem in izmučen, saj veste sami, da nisem držal 22 let mojega življenja med vami in ne trinaest let mojega življenja doma, katero je bilo posvečeno skrbi za slovensko domovino, katero delo mi je nakopalo sovraštvo naših sovražnikov. Podčrtati pa moram, da je Italija ravnala s Slovenci skrajno neumno in lepo v krajih, katere je zasedla. Pravi iskreno pozdravljam vse svoje rojake širom Amerike in kličje: Srčno pozdravljeni!

Zgodovinski sestanek na Atlantiku

Slika je bila vzeta na angleški bojni ladji Prince of Wales, na kateri sta imela sestanek predsednik Roosevelt in premier Churchill nekje na Atlantiku. Slika je bila vzeta kmalu po opravljeni službi božji na ladji in Roosevelt drži še vedno molitvenik v roki.

Prispevki za Lauschetovo kampanjo

Prispevki za Lauschetovo kampanjo še vedno pridno prihajajo v naš urad. Denar sproti izročimo na glavni stan, kjer ga tudi sproti porabijo za razne potrebe, brez katerih se kampanja ne more uspešno voditi.

Za danes objavljamo sledeče prispevke. Mrs. Pepca Lach in njen soproig Tony, ki vodita znano gostilno na 990 E. 61. St., sta darovala \$15.

Poznani slovenski rodoljub in edini slovenski zlatar, Mr. Frank Černe, 6401 St. Clair Ave. je prispeval \$10. Mr. Joe Baznik iz 5713 Prosser Ave. je tudi prinesel cel desetak.

Po \$5 so prispevali: Društvo Napredni Slovenci, št. 5 SDZ, Mr. in Mrs. Anton Skoda iz 13208 Wanfleet Ave., West Park, Frank Cankar iz 372 E. 156. St., poznani slovenski tr-

govci George Kuhar iz 3846 St. Clair Ave. in neimenovana oseba.

Po \$2 so prispevali: v soboto sta nas obiskala prijazna Mr. in Mrs. Andrew Blazich iz Barbertona in izročila poleg pozdravov tudi \$2 za Lauschetovo kampanjo; Mrs. Ida Brožič iz 8501 Rosewood Ave. je tudi dala \$2, Mr. in Mrs. Anton Zadnik iz 6618 Schaefer Ave., Mr. in Mrs. John Jevnikar iz 6618 Schaefer Ave., Mr. Valentin Sebenik iz 1372 E. 53. St., Mr. John Simončič iz 6404 Carl Ave., Mr. Viktor Drobnič iz 1094 E. 76. St., Mr. in Mrs. Peter Jalovec, 1011 E. 64. St. sta pa prispevala \$1.

Iskrena hvala vsem in prijazno apeliramo še na druge naše dobre ljudi, da bi po svojih močeh pomagali.

Pogreb Biličiča

Kot smo že poročali je v soboto zjutraj umrl Mathew Biličič. Bil je star 63 let in je stanoval na 1184 Norwood Rd. Rojen je bil v selu Gradac, Bela Krajina. Tukaj zapuščala ženo Uršulo in brata Franka ter Antona, enega brata in eno sestro pa v stari domovini. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob devetih v Grdinovega pogrebne zavoda v cerkev sv. Vida. Pokojni je bil član dr. sv. Josipa št. 99 HBZ.

Duhovnik v avtni nezgodi

Rev. Robert Stemmler, star 31 let, kaplan na fari sv. Edwarda, 2627 E. 69. St., je umrl v soboto v Citizens bolnišnici v Barbertonu. Umrl je kmalu potem, ko so ga pripeljali od avtni nezgode v bližini Clintona. Duhovnik je bil na potu v Canton, kamor je šel maševat, ko se je njegov avto prevrnil v obližih v Grdinovega pogrebne zavoda v cerkev sv. Vida. Pokojni je bil član dr. sv. Josipa št. 99 HBZ.

OTROKU JE DALA STRUPA, DA BI GA VZELI V BOLNIŠNICO V VARSTVO

Mrs. Katarina Keiper, stara 21 let, stanujoča na 12903 Plover Ave. v Lakewoodu, je policiji priznala, da je dala štiri mesece staremu otroku neka sredstva, da je resno obolet in to z namenom, da bi otroka vzeli v bolnišnico in tam skrbeli zanj v času, ko ona, mati, dela. Mrs. Keiper je izpovedala, da mož ne zasluži dovolj za vzdrževanje družine in da mora priznati dejanje. Keiperjeva imata še drugega otroka v starosti 18 mesecev, za katerega skrbi materina sestra.

bro skrbeli zanj. Zato je prišla na idejo, da bi bilo najbolje, ako bi otrok zbolel in vzeli bi ga v bolnišnico, kjer bi imel dobro oskrbo.

V četrtek mu je dala nekaj sredstev in otrok je zbolel. Starša sta ga peljala v bolnišnico, kjer so dali otroku zdravila in ga zopet poslali domov. Mlada mati je drugi dan sama priznala dejanje. Keiperjeva imata še drugega otroka v starosti 18 mesecev, za katerega skrbi materina sestra.

Slovenec je bil ubit v avtni nezgodi v Mich.

Včeraj zjutraj kmalu po polnoči so se odpeljali v Monroe, Mich., Clevelandčani: Albert Kutner, 16413 Arcade Ave., Ana Slavnič, stara 18 let iz 15823 Trafalgar Ave. in neki David Mooney iz 15555 Lake Shore Blvd., ki je avto vozil. V Monroe je zadel njih avto v brzozajni drog ob cesti. Vse tri so odpeljali v bolnišnico, kjer je Albert Kutner ob 11 dopoldne podlegel poškodbam, ostala dva sta dobila pa lažje poškodbe.

Mr. August F. Svetek je odšel po Kutnerjevo truplo, s katerim se je vrnil danes zjutraj ob dveh. Kutner je bil star 25 let, samski in rojen v Clevelandu. Zapuščala tukaj mater, Mary, rojeno Hlapše, brata Johna in Franka, ter sestre: Ano, Alice, poročeno Helm, Mary, poročeno Sajovec, Jennie in Antonia. Truplo bo ležalo do pogreba v Svetkovem pogrebem zavodu, 478 E. 152. St. Čas pogreba še ni določen. Naše sožalje težko prizadeti družini.

IZ NAŠIH NASELBIN

Waukegan, Ill. — Pred kratkim je tu umrl za tuberkulozo Jože Župc, star 38 let in doma iz Iga nad Ljubljano. Semkaj je prišel pred tremi leti iz Kanade in tu zapuščala tri brate: Martina, Franka in Louisa in sestro Ano Korenčan ter Mary Keržič, v starem kraju pa brata in sestro.

Pozdravi iz Minnesote

Iz Ely, Minn. pošiljajo pozdrave Joe Birk, Matt Anzelc, Janko N. Rogelj in Frank Vranichar.

Mladinski zbor SDD

Nocoj ob osmih ima redno mesečno sejo mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. Vsi starši so vabljeni, ker je seja zelo važna.

Pobiranje asesmenta

Tajnica društva sv. Marije Magdalene, št. 162 KSKJ bo nocoj od 6 do 7 v stari šoli sv. Vida, kjer bo pobirala asesment.

Rusija bo vzdržala čez zimo, je mnenje predsednika Roosevelta

Izjavil je tudi, da Zed. države niso danes nič bližje vojni. Roosevelt in Churchill sta se na konferenci sporazumela glede vseh problemov.

RUSIJA LAHKO PLAČA ZA VES VOJNI MATERIAL V AMERIKI

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt se je izkrcal s predsedniške jahte Potomac v Rockland, Maine, ter se od tam s posebnim vlakom odpeljal v prestolico, kjer se je takoj sestel z državnim tajnikom Hullom. Predstavnik ameriškega naroda je izjavil, da sta se s premierjem Churchillom sporazumela glede položaja na Daljnem vzhodu, glede rusko-nemške vojne ter zagotovil, da ni ameriški narod nič bližje vojni kot je bil dozdaj.

Roosevelt je ogoren in videti zadovoljen nad izidom konference z angleškim premierjem. Napram časnikiarskim poročevalcem je izjavil, da nista s Churchillom prezrla niti enega naroda, niti ene dežele, o kateri ne bi razmislila.

Predsednik je tudi povedal, da sta bila s Churchillom istega mnenja glede odpora ruske armade, ki da bo gotovo vzdržala proti Nemčiji čez zimo. Zato sta razmislila o takojšnji pomoči Rusiji v vojnem materialu, kot tudi pomoči, ki naj jo dobi Rusija za vojno prihodnjo pomlad.

Toda iz važnih razlogov predsednik Roosevelt ni hotel povedati, kje ravno sta se sestala s Churchillom. Samo to je povedal, da je bila ena seja na angleški ladji Prince of Wales, druge seje so bile pa na ameriški bojni ladji Augusta. Tudi ni hotel povedati, kdaj sta se ločila s Churchillom in kje da se ta danes nahaja.

Povedal pa je, da se je sprožila ideja o tem sestanku še v februarju, toda je bila preložena radi vojne na Grškem in na Kreti. Sestanek se je vršil, da se izmenja ideje obeh državnikov glede bodočega nastopa v tej vojni. Glede vojnje po morju je predsednik šaljivo pripomnil, da je bilo megleno in če je bil proti njegovi ladji spuščen kak torped, ga on ni videl.

Glede pomoči Rusiji je predsednik Roosevelt povedal, da se ji ta pomoč ne bo dala iz sklada posojilne postave, ker Rusija lahko plača za ves vojni material.

Roosevelt je povedal o globokem vtisu, ki ga je napravila na vse navzoče služba božja zadnjo nedeljo na angleški bojni ladji Prince of Wales. Tam so angleški in ameriški državni, admiralji in general skupno molili za zmago ameriškega in angleškega orožja, ki se bori, da reši svet tiranije nacije.

V EUCLIDU BODO 4 KANDIDATJE

V bližnjem Euclidu bo letos precej vroče županska kampanja. Dozdaj so se priglasili že štirje županski kandidati in sicer: Sedanji župan Kenneth J. Sims, ki bo načeljeval koalicijskemu tiketu, bivši župan Chas. R. Ely, William F. Corbett, ki bo na čelu demokratske liste in Robert F. Christian, ki bo kandidiral kot neodvisen.

Zlasti je vsakega presenetila vest, da bo ponovno kandidiral Mr. Ely, katerega je sedanji župan Sims že dvakrat porazil. Z Elyem se je združil zdaj Walter Zuber, ki bo kandidiral za soci-

Rusi so prepustili Nemcem Nikolajev ob Črnem morju

Rusi so včeraj priznali, da so Nemci zasedli važno pristanišče na Črnem morju, Nikolajev, 60 milj vzhodno od Odese. Drugo poročilo pa naznanja, da so Nemci vzeli tudi ukrajinsko mesto Krivi rog, 100 milj severovzhodno od Nikolajeva.

Kot trdijo poročila, so Rusi uničili v Nikolajevem vse pomole in skladišča v pristanišču, predno so ga zapustili. Enako so Rusi uničili tudi vse zaloge, kar jih niso mogli odvesti s seboj, v Krivem rogu.

V Nikolajevu so velike ladjedelnice, največje za onimi v Leningradu. Tu so tudi ogromne jeklarne in plavži. V Nikolajev se je steklo vse žito iz Ukrajine, odkoder so ga potem izvažali po vsem svetu.

Demokratska seja

Nocoj ob osmih se bo vršila seja Slovenskega demokratskega kluba 32. varde in sicer v Turkovi dvorani. Program večera bo: volivna kampanja za Franka Lauschet. Pričakuje se velike udeležbe!

Na počitnicah

Mrs. Mary Tomsick in sin Clarence sta se podala na obisk v Joliet, Ill., kjer bo pri svoji hčerki Mrs. Joseph Juričič. Proti koncu meseca se vrne v Cleveland in z njo vsa Juričičeva družina.

Seja Zadruga

Nocoj ob 7:30 bo redna seja direktorija Zadruga v navadnih prostorih. Vsi prošeni, da se udeležijo, ker ukrepalo se bo radi jesenske veselice Zadruga.

Ženski odsek Zadruga

Jutri večer ob osmih ima sejo ženski odsek zadruga v običajnih prostorih. Vse članice so prošene, da se prav gotovo udeležijo. Ukrepalo se bo radi kegljaških krožkov in glede jesenske veselice.

Ivanka Sodja je umrla

Danes zjutraj ob treh je umrla Mrs. Ivanka Sodja, mati Rev. Max Sodja, kaplana pri sv. Vidu. Stanovanje družine je na 1278 E. 167. St. Truplo bo ležalo do pogreba v Svetkovem pogrebem zavodu, 478 E. 152. St. Čas pogreba in podrobnosti o blagi ranjci bomo prinesli jutri.

